

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 11 lutego 2021 r.

Pozycja 19

POSTANOWIENIE

z dnia 3 grudnia 2020 r.

Sygn. akt Ts 50/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych – przewodniczący
Krystyna Pawłowicz – sprawozdawca
Rafał Wojciechowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 18 sierpnia 2020 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.J.

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 13 marca 2020 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez radcę prawnego ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpił o stwierdzenie, że: 1) art. 77 § 1 i 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070; dalej: p.u.s.p.) jest niezgodny z art. 10 ust. 2, art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji; 2) art. 915 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296; dalej: k.p.c.) jest niezgodny z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1 i art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Skarżący twierdzi, że zaskarżony przez niego art. 915 k.p.c. narusza przysługujące mu prawo do „rzetelnego rozpoznania sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz do nadzoru instancyjnego nad postępowaniem przez sąd II instancji”. Zdaniem skarżącego zakwestionowany przepis ustanawia bowiem „niezdefiniowany”, „dowolny”, „niedookreślony” i „blankietowy” tryb postępowania w sprawie o wyjawienie majątku dłużnika. Przepis ten – poza prawem dłużnika do zaskarżenia postanowienia o wyjawienie majątku – nie ustanawia żadnych reguł tego postępowania. Nie wskazuje jakie prawa ma wierzyciel ani jaki jest zakres żądań które może kierować, aby rzetelnie ustalić majątek dłużnika. Nie wprowadza także żadnych środków odwoławczych przysługujących wierzycielowi w sytuacji, gdy tak jak w sprawie, w związku z którą została wniesiona analizowana skarga, nie doszło do wyjawie-

nia majątku. Zakwestionowane w skardze art. 77 § 1 i 9 p.u.s.p. naruszają natomiast prawo skarżącego do rozpoznania jego sprawy przez „właściwy sąd”, tj. sąd należycie obsadzony. Przepis ten umożliwia bowiem sprawowanie wymiaru sprawiedliwości osobom nieposiadającym nominacji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do pełnienia obowiązków sędziego w określonej instancji sądowej.

Postanowieniem z 18 sierpnia 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 2 września 2020 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej stwierdziwszy, że zakwestionowane w niej przepisy nie kształtowały sytuacji prawnej skarżącego.

W zażaleniu złożonym 7 września 2020 r. (data nadania) skarżący zakwestionował postanowienie Trybunału w całości. Wniósł o jego uchylenie i przekazanie skargi do merytorycznego rozpoznania. Odnośnie do podstaw odmowy nadania skardze dalszego biegu w zakresie art. 77 § 1 i 9 p.u.s.p. skarżący zarzucił, że zarządzenie Trybunału w sprawie usunięcia braków formalnych było lakoniczne i nieprecyzyjne, w związku z tym nie może rodzić ujemnych skutków dla wnoszącego skargę. Na poparcie tej tezy skarżący powołał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego. W dalszej części zażalenia skarżący wskazał, że art. 77 § 1 i 9 p.u.s.p. są już przedmiotem merytorycznego rozpoznania Trybunału, powtórzył także zarzuty sformułowane w skardze.

W odniesieniu natomiast do podstaw odmowy nadania skardze dalszego biegu w zakresie art. 915 k.p.c., skarżący, przywoławszy fragment wyroku Trybunału w sprawie o sygnaturze SK 7/06 (wyrok z 24 października 2007 r., OTK ZU nr 9/A/2007, poz. 108) zarzucił, że w zaskarżonym postanowieniu Trybunał błędnie przyjął, iż przedmiotem skargi mogą być „przepisy użyte wyłącznie w ostatecznym orzeczeniu”. W dalszej części zażalenia skarżący przedstawił wywód dotyczący pojęcia „sprawy” w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Trybunał stwierdza, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

W złożonym środku odwoławczym, odnośnie do podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu w zakresie art. 77 § 1 i 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070; dalej: p.u.s.p.), skarżący zarzucił, że zarządzenie wzywające go do usunięcia braków formalnych skargi było nieprecyzyjne. Skarżący nie uwzględnił zatem tego, że zażalenie musi odnosić się wyłącznie do podstaw odmowy przekazania skargi do merytorycznej oceny. Jego treścią może być więc zarzut mający za przedmiot takie uchybienia, które – zdaniem skarżącego – zaszły przy wydaniu kwestionowanego postanowienia. W związku z tym należy przypomnieć, że powodem odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu w zakresie art. 77 § 1 i 9 p.u.s.p. było niewłaściwe określenie przez skarżącego jej przedmiotu. Jak ustalił Trybunał, art. 77 § 1 p.u.s.p. w brzmieniu określonym przez skarżącego w *petitum* skargi konstytucyjnej, tj. w brzmieniu pierwotnym, nie kształtował jego sytuacji prawnej. Przepis ten od 2001 r. był wielokrotnie

nowelizowany, zaś jego treść, mająca związek z ostatecznym orzeczeniem, została nadana dopiero przez art. 1 pkt 50 lit. a ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 203, poz. 1192; dalej: ustawa zmieniająca z 2011 r.). Tak samo § 9 został dodany do art. 77 p.u.s.p. dopiero ustawą zmieniającą z 2011 r., w związku z tym nie mógł być opublikowany w Dzienniku Ustaw wskazanym przez skarżącego.

Skarżący nie odniósł się do tych ustaleń, dlatego nie podważył zasadności argumentacji zawartej w zaskarżonym postanowieniu.

Na uwzględnienie nie zasługują także zarzuty dotyczące podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu w zakresie art. 915 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296). Po pierwsze, należy zauważyć, że cytowany przez skarżącego fragment uzasadnienia orzeczenia z 24 października 2007 r. w sprawie o sygnaturze SK 7/06 (OTK ZU nr 9/A/2007, poz. 108) nie wyraża – jak twierdzi skarżący – stanowiska Trybunału Konstytucyjnego, lecz stanowisko jednego z uczestników postępowania w tej sprawie. Po drugie, w zarzutach sformułowanych w złożonym środku odwoławczym skarżący nie uwzględnił tego, że skoro zaskarżony przez niego przepis określa tryb postępowania w sprawie o wyjawienie majątku dłużnika, natomiast orzeczenie, które wskazał jako ostateczne, dotyczy wniosku o sporządzenie uzasadnienia, to pomiędzy tą normą, a orzeczeniem nie istnieje stosowny związek warunkujący możliwość inicjacji konkretnej kontroli konstytucyjności. Formułując zaś tezę o dopuszczalności kwestionowania przepisów, które nie były podstawą orzeczenia wydanego w sprawie, w związku z którą została wniesiona skarga, nie uwzględnił treści art. 79 ust. 1 Konstytucji. Jego literalne brzmienie *expressis verbis* ogranicza przedmiot skargi wyłącznie do unormowań będących taką podstawą (zob. postanowienie TK z 18 lipca 2019 r., sygn. Ts 12/19, OTK ZU B/2019, poz. 180 i wskazane w nim postanowienia).

Mając powyższe na względzie, Trybunał Konstytucyjny nie uwzględnił zażalenia.